

Hlavní název: Národní listy
Datum vydání výtisku: 8.10.1903
Číslo výtisku: 274
Druh dokumentu: číslo periodika
ISSN: 1214-1240
Číslo stránky: [1]

SYSTEM
◆KRAMERIUS◆

Podmínky využití

NK ČR poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny NK ČR a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny NK ČR není možné bez případného písemného svolení NK ČR.

Národní knihovna ČR
Klementinum 190
110 00 Praha 1

kramerius@nkp.cz

Na »Národní Listy«
ranní a odpolední
předplácí se
v Praze
v administraci
na měsíc 2 K — h
ve filiálkách
na měsíc 2 K 30 h
Poštou:
na měsíc 3 K 20 h
s dvojitou zásilkou:
na měsíc 3 K 80 h

NÁRODNÍ LISTY

Odpolední vydání.

Číslo v Praze za 2 h
a na venkově za 3 h

Předplacení
a inseráty
přijímá administrace
v Mariánské ulici,
číslo 3.

Tam je též redakce
a expedice.

Telefonické zprávy „Nar. Listů.“

Uherská krise

Z Vídně, 8. října. Pan Koloman Szell vrátil se dnes ráno do Pešti, kdež odpoledne bude zase předsedati komisi vládního klubu pro vojenské záležitosti. K redaktorům zdejšími vyslovil se jako Sokrates: »Vím toliko, že nic nevím.« Odjezdem jeho se krise uherská zase octla ve znamenitě velkého otazníku. Listy zdejší si již netroufají něco předpovídat, poněvadž vědí, že všeliká prorocství v nejbližších dnech mohou být vyvrácena a že nikdo není prorokem ve vlasti, nejméně pak v Rakousku.

Bývalý ministerský předseda uherský měl včera rozhovor s ministrem zahraničních záležitostí, hr. Goluchowským. Ujišťuje se, že jeho referát, který podal císaři o situaci v Uhrách, netýkal se pouze věcí vojenských, nýbrž také záležitostí, které s těmito nikterak nesouvisí. Situace v Uhrách — tak se ubezpečuje — jest již plna tolika těžkostí, že dlužno se ozbrojití náležitou trpělivostí.

Z Pešti se oznamuje, že těžisko krise je položeno nyní do 9 členového komitétu vládní strany. Možno říci, že dokud tento neskončí své práce, hr. Khuen nehude sprostěn úřadu a nebude jmenován jeho nástupce. Není známo, budou-li v dnech nejbližších přístické některé osoby povozány do Vídně. Ale dlužno počítati s možností, že císař, který teď do Pešti nepojede, po nějaké době, snad po vyřízení programových prací vzpomenuť komise vyslechne zase některé maďarské státníky. Potom snad také přijede Koloman Szell do Vídně a pokračovati bude ve svém referátu.

Ve vládních kruzích maďarských soudí se, že přes kategorické zprávy novin, dle kterých pan Koloman Szell ani se neocíl v možnosti vystopiti se o přijetí misse sestavit nový kabinet, že bude v Pešti rovnat cestu a podaří-li se mu to přece, postaven bude v čelo vlády.

Z haličského sněmu.

Z Lvova, 8. října. Výbor pro volební záležitosti v zemském sněmu se konečně ustavil. Stalo se to teprve po 8 volbach. Kandidovali Jaworski, Abrahamowicz a Bobrzinski, ze kterých nikdo nechtěl přijati volbu. Po 5. volbě zvo-

len Bobrzinski. Zamítl však volbu. Hlasováno znova. Teprve po 8. hlasování většina hlasů připadla Jaworskému, který prohlásil, že přijíma funkci tou nerad. Také volby místopředsedů způsobily veliké těžkosti.

Pomník Starčevičův.

Ze Záhřebu, 8. října. 11. t. m. bude zde odhalen pomník Starčevičův. Zároveň koná se schůze »čisté strany práva« s programem: zpráva o činnosti strany a sjednocení se s chorvatskou »stranou práva«. Při odhalení pomníku dojde k velké manifestaci pro ideu chorvatskou.

Nepokoje v Szegedině.

Z Pešti, 8. října. Ze Szegedina oznamují: Nepokoje se včera opakovaly. Asi 400 osob, mezi nimi množství studentů s praporem, přišlo na nádraží uvítat posl. Lengyela, jenž se vracel z Pešti. Ten se z peronu ubíral postranní cestou do města k jednomu ze svých přátel. Když se o tom zástup dověděl, hnal se k označenému domu. Lengyel četl pak s balkónu manifest Frant. Kosuta k obyvatelstvu města Szegedina, ve kterém vyzývá k pokoji. »Události szegedinské — praví se v manifestu — jsou sledovány stranou neodvislosti s živým zájmem a uvedeny budou na přetřes v poslaneckém sněmovně.«

Rečník zadal dav, aby se odebral k pomníku Košutovu. Těto výzvě však nebylo vyhověno. Lid rozbil okna výkonného ředitelství státních drah uherských a rozbil i okna soudních budov. Policejní prezident žádal za vyslání husarského pluku szegedinského na pomoc. Husari zatlačili demonstranty, kteří se odebrali ke Košutovu pomníku. Tam se sešlo asi 5000 osob. Posl. Lengyel měl k nim řeč a žádal lid, aby se rozešel. Když do mluvil, jali se husari vyklizeti prostranství a dostali posilu částí 46. pěšího pluku.

O 9. hod. večerní byl už úplný klid.

Z Pešti, 8. října. »Magyar Ország« oznamuje ze Szegedina tuto zprávu: Na mausoleu hraběte Ludvíka Bathyana, bývalého ministerského předsedy, který byl r. 1848 popraven, nalezena byla obálka s nápisem »Otevřít!« obálka byla donesena do redakce jmenovaného listu. V ní nalezen list, podepsaný jménem třetího ročníku uherských vojáků 46.

pěš. pluku. Tito slibují, že vždycky bojovati budou proti dvojorlu rakouskému a že obětovati chtějí ve svatém boji také své životy.

Telegrafické zprávy.

Z Pešti, 7. října. (C.-B.) »Uherská tel. korr. kancel.« oznamuje ze Szegedina: Dnes v 8 hodin večer shlukl se velký zástup, většinou dělníků, táhl k pomníku Košutovu a rozbil cestou okna četných domů. Policejní strážníci, kteří chtěli zástup upokojiti, byli přivítáni kamennými, při čemž bylo pět strážníků raněno. Bylo povoláno vojsko, dvě setniny pěchoty a jedna švadrona husarů. Na to se zástup za sykotu a volání »abcúg« rozešel. V 10 hodin večer byl pořádek a klid opět zcela obnoven. Švadrona husarů hlídkuje ulicemi.

Z Paříže, 7. října. (C.-B.) »Ag. Havas« oznamuje, že na pozvání Italie, zasláné mocnostem, sejde se v Paříži mezinárodní konference za účelem doplnění předpisů na zabránění šíření se moru a cholery v Evropě a na Východě.

Z Petrohradu, 7. října. (C.-B.) Z Mohyleva na Dněpru a z Bělyz v Besarabii se oznamuje, že zprávy o tamějších nepokojích jsou bezpodstatny.

Z Halle na Sále, 7. října. (C.-B.) Dnes byl tu zabájen sjezd německých filologů, profesorů a učitelů. Účastníků je na 1000.

Z Bona, 7. října. (C.-B.) Tajný vládní rada Lipschitz, profesor matematiky na zdejší universitě, dnes zemřel.

Z Darmštatu, 7. října. (C.-B.) Dnes byl tu posvěcen sňatek řeckého prince Ondřeje s princeznou Alicí Battenberskou.

Z Hilversumu, 7. října. (C.-B.) Bývalý prezident Krüger odjel odtud do Mentone.

Z Londýna, 7. října. (C.-B.) »Reuterov« kanc.« sděluje se ze zdejšího japonského vyslanectví, že japonská vláda nevidí tou dobou žádného důvodu, aby podnikala nějaké válečné kroky z té příčiny, že se blíží určená doba pro vyklizení Mandžurska. Mezi japonským ministrem zahraničních záležitostí baronem Komurou a ruským vyslancem v Tokiu baronem Rosenem vyjednávají se o otázce mandžurské a zúčastněné mocnosti vyčkávají jeho výsledku. Znepokojujícím pověstem, v některých kruzích japonských kolující, netřeba nyní přikládati žádného významu.

FEUILLETON.

Po třicítí letech.

Črta z Haliče. Napsal Jaroslav Hašek.

V Krakově tuláka Grobku oblékli do záplataných, ale slušných šatů a poslali ho postrkem do jeho rodné obce Cieple, kdesi za Stanislavou.

„Tak jsem přece mluvil pravdu,“ řekl hrdě, když ho vedli ke vlaku, „že po třicítí letech se navrátím do Cieple, imu stojím v slovu.“ a šedivý Grobko díval se snivě na železniční vozy.

Před třicítí lety žil Grobko v Cieple mezi jehličnatými lesy, kterými když jdete, zmocňuje se vás teskná nálada, poněvadž nic kolem sebe nevidíte než černé mlčícího lesa a pod vašima nohama šustí vrstvy napadlého jehličí. Kraj mění se jenom, když přijdete k černým velkým loužím, kolem kterých se pída třese pod vašim krokem a na které stromy kolem vrhají za večera dlouhé, podivné stíny, že mimoděk si vzpomínáte na různé nestvůry, jimiž vás za dětství strašili.

V takovém okolí vyrostl Grobko, dívaje se za mládí, jak jeho otec porázel kmemy jedli, na které lezli hoši z vesnice, aby vybírali hnízda ptáků a pak, když vyrostl a seslíl, stal se jako jeho otec dřevorubcem, kliče při kácení, až často ochraptěl: „Raz, dva, tři!“

Žil při tom spokojeně, propije třetinu výdětku v neděli u žida Berka.

Spokojenost jeho trvala až do té doby, kdy jeho otec mu oznámil, že se musí konečně jednou oženiti a když jeho matka začala mu hledat nevěstu.

Vyhlídl mu Mášu. Líbila se mu a již úplně se vžil do myšlenky, že Máša bude jeho ženou, když tu přišel hrbatý Borkatič a dal za Mášu o dvacet zlatých více.

Tam v lesích, kdo podal za dívku více, měl ji.

Grobko tehda hrbatému Borkatičovi řekl, že odejde a přijde za třicet let a pak že Borkatičova chalupa bude tak pěkně, vesele hořet, jako slunce, když z večera zapadá za lesy, a druhého dne Grobko odešel, nesa sekeru na ramenou, do světa.

„Pravdu jsem mluvil, po třicítí letech se vracím domů,“ opakoval ještě jednou ve vlaku svému průvodčímu a díval se z okna, jak kolem se mihají vesnice, pole, stromy, stříbrné pruhy vod a při tom díval se stále ku předu, mumlaje si: „Po třicítí letech...“

Pak se usadil v koutě vozu, přemýšleje, co asi bude první jeho práci. Má-li, jak před třicítí lety slíbil, Borkatičovi napřed zapáliti chalupu a pak jít pit do krčmy, anebo má-li napřed jít pit a potom teprve zapáliti chalupu.

Svíral v kapse patnáct krejcarů, které dostával každý, koho pošlou postrkem, na denní stravu a počítal, kolik vodky za to dostane.

„Borkatič bude už asi také starý dědek,“ septal si, „a Máša stará baba, ale nevdá, aspoň dokážu, že stojím v slovu. Po třicítí letech!“

Grobkovi náhle vytryskly slzy z očí. Třicet let nezatožil po domově, jenom stále chodil světem, opakuje si rok co rok, co tehda Borkatičovi slíbil, až teď najednou, kdy do večera bude doma, zdála se mu ta doba tak dlouhou, až zaplakal. Vlak jel černými lesy.

Grobek byl k večeru doma. Když odcházal od starosty, kde odevzdal svůj průvodní list, přemýšlel stále, má-li hned zapálit Borkatičovi chalupu anebo napřed jít do krčmy. Rozhodl se, že chalupu zapálí hned.

Ptal se, nedávaje znát kdo je, kolemjdoucích dřevorubců, zdali je Borkatič doma.

„Och, starý Borkatič leží doma,“ řekl jeden kyvaje hlavou, „leží doma a čeká až mu někdo přinese kus chleba. Kmen mu přerazil ruku, žena mu utekla a Borkatiče, starce, živi obec.“

Tulák Grobek sáhl do kapsy pro svých patnáct krejcarů, nefekl ani slova, šel k Borkatičově rozbité chalupě, vkročil do vnitř a dává pozor, aby se nemusil podivati na Borkatiče, v zadní jizbě ležícího, položil patnáct krejcarů na lavici a řekl změněným hlasem: „Za to si kup chleba!“

A aby neslyšel poděkování, vyběhl z jizby a šel, neohlížeje se nazpět, do černých jehličnatých lešů kolem obce. Po třicítí letech...